

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Суворова Ірина Миколаївна*, кандидат економічних наук, доцент
Гречковська Анастасія Ігорівна, студентка
Кордяк Марія Олександрівна, студентка
Національний авіаційний університет

*ORCID 0009-0009-3271-6242

© Суворова І.М., 2024
© Гречковська А.І., 2024
© Кордяк М.О., 2024

*Стаття отримана редакцією 15.01.2024 р.
The article was received by editorial board on 15.01.2024*

Вступ. У сучасному динамічному бізнес-середовищі, ефективне управління логістичними бізнес-процесами є важливим фактором успіху для підприємств. Проблема полягає в тому, що багато компаній зіштовхуються з викликами в оптимізації своїх логістичних операцій, що негативно впливає на їх загальну продуктивність та конкурентоспроможність. Основними факторами є неефективне планування, управління запасами, транспортні затримки та високі витрати на логістику.

Ці проблеми збільшуються через відсутність інтеграції між різними ланками логістичного ланцюга, що веде до зайвих затримок і збільшення витрат. Крім того, недостатня увага до впровадження новітніх технологій і інновацій в логістичні бізнес-процеси обмежує можливості підприємств щодо підвищення ефективності та зниження витрат. Через зростання вимог клієнтів та необхідності забезпечення високого рівня сервісу, вирішення цих проблем стає головним завданням для сучасних підприємств.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розробку теоретичних та методичних засад, щодо дослідження проблем управління бізнес-процесами на підприємствах, такі вчені, як: Багацький В.О., Новіков С.М., Кавура О.В., Шеремет С.В. та ін. Проте, на сьогодні, практично не існує наукових робіт, пов'язаних саме з аналізом проблем управління логістичними бізнес-процесами на підприємствах, тому проблема, яка розглядається є надзвичайно актуальною і потребує подальшого вивчення.

Мета статті полягає у виявленні та розробці ефективних підходів до управління логістичними бізнес-процесами на сучасних підприємствах з акцентом на використання автоматизації та новітніх технологій. Стаття зосереджується на вирішенні актуальних проблем, пов'язаних з неефективним плануванням, управлінням запасами, транспортними затримками, та високими витратами на логістику, що впливають на продуктивність та конкурентоспроможність сучасних підприємств. Використовуючи детальний аналіз сучасного стану логістичних процесів, в статті пропонуються практичні рекомендації для оптимізації бізнес-процесів через інтеграцію інноваційних технологій та автоматизації, що сприятиме підвищенню ефективності та зниженню витрат.

Основний матеріал і результати. Зростання значення логістики в усіх галузях господарської діяльності сприяє формуванню різних бізнес-процесів на підприємствах. У широкому розумінні управління бізнес-процесами отримало назву «логістичний менеджмент». Це поняття трактують по-різному в залежності від напрямку роботи та спеціалізації підприємства. Сучасна система логістичного менеджменту являє собою комплекс організаційних заходів, які формують функціональну структуру діяльності компанії у таких напрямках як виробництво, маркетинг, логістика, фінанси, інвестиції, інформаційне та кадрове забезпечення, де кожен із підрозділів пов'язаний один з одним єдиною ціллю та притримується спільної стратегії.

Ефективне логістичне управління є основою для успішного розвитку ланцюгів постачання. Особливістю є те, що для нього застосовуються традиційні принципи логістики, які за довгу історію існування з стрімким розвитком технологій не змінилися: доставка необхідної продукції в правильній кількості у відповідній якості у встановлений час у необхідне місце конкретному споживачеві з оптимальними витратами. Логістичний менеджмент являється інструментом для оптимального розподілу ресурсів і таким чином забезпечує інтеграцію інформаційних потоків з інструментами управління, обробкою матеріалів, виробництвом, пакуванням, матеріально технічним забезпеченням, транспортуванням, складуванням, та страхуванням [1].

Бізнес-процес – це сукупність взаємопов’язаних задач, результатом виконання яких є надання товару або послуги клієнту. Поняття також може визначатися як набір активностей, які будуть вважатися виконаними за умови досягнення поставленої мети. Будь-який бізнес-процес повинен включати перелік вхідних даних та один вихідний результат [2].

Будь-який процес вимагає ряду дій для досягнення поставленої мети. Основними компонентами розвитку логістичного бізнес-процесу є наступні:

- розробка стратегії;
- моделювання ланцюга постачань;
- управління ефективністю процесів [3].

Сюди ж варто віднести бізнес-процеси якості, а саме моніторинг за якістю [3]. В загальному вигляді представимо класифікацію бізнес-процесів в табл. 1 які в результаті й формують систему логістичного менеджменту [3].

Таким чином, класифікації бізнес-процесів на підприємстві (табл. 1) показує, що кожна складова логістичного управління відповідає певному етапу ланцюга постачань і передбачає виконання тих чи інших операцій для досягнення поставленої мети і задоволення потреб споживачів.

Бізнес-процес – це не тільки управління, а й планування і контроль над виконаними операціями. Адже кожен із представлених бізнес-процесів містить велику кількість операцій, і від результату кожної залежить чи буде досягнута мета.

Вітчизняна логістика в умовах ринкової економіки знаходиться на стадії формування. Стрімко зростаючий інтерес до логістичних технологій обумовлений потенційними можливостями підвищення ефективності функціонування матеріало-провідних систем, які функціонують з використанням логістичного управління.

Таблиця 1

Класифікація бізнес-процесів на підприємстві

Класифікація бізнес-процесів на підприємстві				
	Розвиток	Якість	Підтримка	Фінанси
Ресурси	Управління ресурсами	Технічне обслуговування	Підтримка управління ресурсами	Ведення обліку витрат на ресурси
Постачання	Розробка стратегій і планування	Управління ефективністю	Підтримка управління постачанням	Ведення обліку витрат на постачання
Продукція	Управління продуктами/ сервісом	Управління якістю	Підтримка управління продукцією	Ціноутворення
Клієнти	Формування пропозицій	Управління обслуговуванням клієнтів	Підтримка взаємовідносин з клієнтами	Управління розрахунками

Джерело: складено авторами

Використання логістики дозволяє суттєво скоротити часовий інтервал між придбанням сировини та напівфабрикатів, постачанням готового продукту споживачу, сприяє різкому скороченню витрат на зберігання і транспортування вантажів, прискорює процес отримання інформації, підвищує рівень сервісу.

В динамічному і конкурентному ринковому середовищі на перший план виходять логістичні принципи управління матеріальними потоками, які дозволяють оптимізувати їх параметри і тим самим мінімізувати витрати на організацію [4].

Актуальні проблеми у сфері логістичного управління часто пов’язані з тим, як підприємства організовують доставку товарів від самого початку і до кінцевого споживача. Однією з головних проблем

є забезпечення безперебійної роботи всієї логістичної системи, що включає доставку, складування та управління запасами. Забезпечення безперебійної роботи підприємства є необхідним і ця функція покладена на відділ постачання. Ці служби не беруть безпосередньої участі в транспортно-логістичному процесі, але мають бути врахованими як сервіси ТЛС підприємства [5].

Досить часто сучасні підприємства стикаються з високими витратами на транспортування та складські операції, що вимагає пошуку способів оптимізації витрат. Інша важлива проблема – це вибір між швидкістю доставки та її вартістю. Підприємствам потрібно знайти баланс, щоб задовольнити потреби клієнтів, не витрачаючи на це занадто багато ресурсів.

Технологічні зміни також створюють виклики для логістичного управління. Впровадження новітніх технологій може вимагати значних інвестицій, але без них підприємство ризикує залишитися позаду конкурентів. Проблема інтеграції різних елементів логістичної системи, таких як інформаційні технології, транспортування та складське господарство, залишається актуальною. Багато підприємств стикаються з проблемами у відстеженні товарів у реальному часі, що ускладнює контроль за логістичними процесами. Крім того, зростаючі вимоги до екологічності та сталого розвитку змушують сучасні підприємства переглядати свої логістичні стратегії.

Управління ризиками стає все більш важливим, оскільки будь-які збої в логістичному ланцюгу можуть призвести до серйозних збитків. Тому підприємствам необхідно постійно аналізувати потенційні ризики та розробляти плани їх мінімізації. Ще однією проблемою є забезпечення високої якості обслуговування клієнтів в умовах зростаючої конкуренції. Підприємства повинні не тільки швидко доставляти товари, але й гарантувати їх якість і своєчасність. Також, знаходження та утримання кваліфікованого персоналу для управління логістичними процесами є вагомим проблемою, оскільки від компетентності працівників залежить ефективність всієї логістичної системи.

Персонал підприємства є ключовим елементом будь-якої соціально-економічної системи. Його кваліфікація і досвід формують умови, активізують, координують і забезпечують не тільки процеси управління, а і процеси перетворення ресурсів у результати та процеси трансформації в транспортно-логістичній системі [5].

Для досягнення найкращих показників у вдосконаленні логістичних процедур важливо застосувати сучасні інформаційні системи. Використання передових технологій допомагає автоматизувати різноманітні задачі, забезпечуючи високу точність і оперативність у обробці даних. Наприклад, застосування автоматизованої системи управління складом (WMS) може значно підвищити точність і швидкість виконання замовлень, мінімізувати помилки і оптимізувати використання ресурсів. Системи управління ланцюгами поставок (SCM) є потужним інструментом для інтеграції різних елементів логістичного ланцюга, забезпечують оперативний обмін інформацією, а також дозволяють ефективно планувати та керувати всіма процесами. Системи планування ресурсів підприємства (ERP) відіграють важливу роль в автоматизації комплексного управління ресурсами, включно з управлінням запасами, виробництвом, замовленнями та фінансами. Також впровадження системи управління транспортними потоками (TMS) сприяє вдосконаленню планування маршрутів, враховуючи різні чинники, як-от стан доріг, рух трафіку, витрати на паливо, що дозволяє знижувати час доставки, оптимізувати використання транспорту та зменшити витрати на перевезення [6].

На основі аналізу логістичних бізнес-процесів та їх оптимізації ми запропонували шляхи підвищення діяльності сучасних підприємства (рис.1), а саме:

1. Використання інформаційних систем і технологій. Застосування програмного забезпечення, інформаційних систем, і аналітичних інструментів важливе для автоматизації операцій, збору, аналізу великих масивів даних. Це підвищує точність прогнозування, знижує ймовірність помилок, та допомагає у прийнятті важливих рішень для покращення логістичних операцій. Вдосконалення управління складом через ефективне керування запасами, оптимізацію використання складських просторів, та впровадження систем контролю запасів може значно підвищити продуктивність логістичних процесів [6].

2. Удосконалення складського управління. Автоматизація складських операцій та використання систем швидкого вибору товарів сприяють зменшенню помилок та збільшенню продуктивності при обробці замовлень.

3. Оптимізація транспортування. Оптимізація процесів транспортування, включаючи аналіз транспортних потоків та ефективну маршрутизацію, може скоротити час та витрати на доставку. Використання технологій слідкування за вантажем сприяє забезпеченню якісного обслуговування клієнтів та своєчасної доставки товарів.

Рис. 1. Шляхи підвищення діяльності підприємства на основі аналізу логістичних бізнес-процесів

4. Встановлення партнерських відносин з постачальниками та клієнтами. Створення міцних партнерських відносин з надійними постачальниками та клієнтами може забезпечити стабільність поставок і знизити ризики затримок. Використання віртуальних платформ сприяє легкому обміну інформацією та ефективному спілкуванню з партнерами [7].

5. Навчання та розвиток персоналу задіяного в логістичних бізнес-процесах. Для ефективною оптимізації логістичних операцій необхідні відповідні знання та вміння у сфері управління постачанням. Вкладення ресурсів у освіту та професійний розвиток працівників забезпечить організації команду

високоосвічених фахівців, які зможуть застосовувати передові методики та ефективно обслуговувати сучасні технологічні рішення. Проведення спеціалізованих навчальних програм, курсів та семінарів у галузі логістики та керування ланцюгами постачань сприятиме поглибленню професійних знань та підвищенню кваліфікації співробітників.

Реалізація запропонованих заходів та вдосконалення процедур у сфері логістики дозволить компанії значно підвищити продуктивність своєї ділової активності. Удосконалення управління поставками, складом та процесами доставки сприятиме зниженню операційних витрат, зменшенню часових затрат на доставку, поліпшенню обслуговування споживачів та зміцненню позицій компанії на ринку.

Висновки. Удосконалення логістичних операцій впливає на продуктивність бізнесу. Це надає компаніям можливість скорочувати експлуатаційні витрати, покращувати сервіс для споживачів, збільшувати ефективність доставки продукції та зміцнювати свої позиції на ринку. Ключові аспекти оптимізації логістичних процесів включають планування, координацію, управління запасами, транспортування та управління поверненням товарів. Прогрес у технологіях та інноваціях, а також зменшення шкідливого впливу на довкілля надають додаткові переваги для оптимізації логістичних операцій.

Однак, для досягнення успіху в оптимізації логістичних процесів необхідний комплексний підхід, що включає регулярний аналіз та вдосконалення. Компанії мають бути відкритими до впровадження нових технологій, інвестувати у навчання персоналу та мати в розпорядженні необхідні ресурси для ефективного проведення оптимізаційних заходів. Водночас, враховуючи постійні зміни ринкових умов, компаніям потрібно залишатися гнучкими та готовими до модернізації своїх логістичних процесів, щоб забезпечити довгостроковий успіх.

Таким чином, покращення ефективності діяльності підприємств, через зміну логістичних операцій залишається пріоритетним завданням для більшості компаній, особливо у контексті безперервної конкуренції та швидких змін на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Logistics Management 101: A Beginner's Guide. URL: <https://www.project manager.com/blog/logistics-management-101>
2. Business Process Definition. URL: <https://www.appian.com/bpm/definitionof-a-business-process/>
3. Що таке бізнес-процес. URL: <https://interconsulting.org.ua/chto-takoebiznes-protsess/>
4. Пересветов Ю.В. Управління матеріальними ресурсами. Логістичні принципи : підручник для вузів ж.-д. транспорту. 128 с.
5. Прокопенко О.П. Логістика : підручник. Київ : Видавничий дім «Інститут економіки та підприємництва», 2021. 166 с.
6. Simchi-Levi D., Kaminsky P., Simchi-Levi E. Designing and Managing the Supply Chain: Concepts, Strategies and Case Studies (3rd ed.). McGraw-Hill.
7. Mentzer J.T., DeWitt W., Keebler J.S., Min S., Nix N.W., Smith C.D., Zacharia, Z.G. Defining Supply Chain Management. *Journal of Business Logistics*. Vol. 22(2).

REFERENCES:

1. Logistics Management 101: A Beginner's Guide. Available at: <https://www.project manager.com/blog/logistics-management-101>
2. Business Process Definition. Available at: <https://www.appian.com/bpm/definitionof-a-business-process/>
3. What is a business process. Available at: <https://interconsulting.org.ua/chto-takoebiznes-protsess/>
4. Peresvetov Y. V. *Management of material resources. Logistics principles: textbook for universities of railway transport*. 128 p.
5. Prokopenko O. P. (2021) *Logistics: a textbook*. Kyiv: Publishing house "Institute of Economics and Entrep.reneurship", 166 p.
6. Simchi-Levi D., Kaminsky P., Simchi-Levi E. Designing and Managing the Supply Chain: Concepts, Strategies and Case Studies (3rd ed.). McGraw-Hill.
7. Mentzer J. T., DeWitt W., Keebler J. S., Min S., Nix N. W., Smith C. D., Zacharia Z. G. Defining Supply Chain Management. *Journal of Business Logistics*, vol. 22(2).

УДК 656.073:338.3

JEL H21, R41

Суворова Ірина Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент. **Гречковська Анастасія Ігорівна**, студентка. **Кордяк Марія Олександрівна**, студентка, Національний авіаційний університет. **Актуальні проблеми управління логістичними бізнес-процесами на сучасних підприємствах.**

В статті розглянуто проблематику ефективного управління логістичними бізнес-процесами як ключового аспекту підвищення конкурентоспроможності та продуктивності підприємств в сучасних умовах. Автори акцентують увагу на важливості інтеграції різних ланок логістичного ланцюга, необхідності впровадження новітніх технологій та інновацій для оптимізації логістичних операцій. Особлива увага приділяється аналізу проблем, з якими зіштовхуються підприємства: неефективне планування, управління запасами, транспортні затримки та високі логістичні витрати. Автори наголошують на потребі застосування комплексного підходу до вирішення цих проблем, зокрема через автоматизацію, покращення управління складом, оптимізацію транспортування, встановлення партнерських відносин з постачальниками та клієнтами, а також навчання та розвиток персоналу. Стаття містить практичні рекомендації щодо підвищення ефективності логістичного управління на основі використання сучасних інформаційних технологій та інноваційних рішень.

Ключові слова: логістичне управління, бізнес-процеси, логістичний ланцюг, оптимізація, новітні технології, автоматизація, складське господарство, управління запасами, транспортування, ефективність, конкурентоспроможність.

UDC 656.073:338.3

JEL H21, R41

Iryna Suvorova, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor. **Anastasiia Hrechkovska**, Student. **Mariia Kordiak**, Student, National Aviation University. **Current issues of logistics business process management at modern enterprises.**

The article deals with the issues of effective management of logistics business processes as a key aspect of increasing the competitiveness and productivity of enterprises in modern conditions. The authors emphasize the importance of integrating various links of the logistics chain, the need to introduce the latest technologies and innovations to optimize logistics operations. Particular attention is paid to the analysis of the problems faced by enterprises: inefficient planning, inventory management, transportation delays and high logistics costs. The authors emphasize the need for an integrated approach to solving these problems, in particular through automation, improved warehouse management, transportation optimization, establishing partnerships with suppliers and customers, as well as staff training and development. The article contains practical recommendations for improving the efficiency of logistics management through the use of modern information technologies and innovative solutions. One crucial aspect often overlooked is the significance of sustainability in logistics operations. With growing environmental concerns and regulatory pressures, enterprises must prioritize eco-friendly practices throughout their supply chains. This entails reducing carbon emissions through optimized route planning, embracing alternative fuels and transportation modes, and promoting waste reduction and recycling initiatives. By aligning logistics strategies with sustainability goals, companies can not only mitigate environmental impact but also enhance brand reputation and attract eco-conscious consumers. In conclusion, addressing the multifaceted challenges of logistics business process management requires a holistic approach that integrates technological innovation, sustainability principles, and strategic collaboration. By embracing change, fostering a culture of continuous improvement, and leveraging data-driven insights, enterprises can navigate the complexities of modern logistics landscape and drive sustainable growth and competitive advantage in the global marketplace.

Key words: logistics management, business processes, logistics chain, optimization, latest technologies, automation, warehouse management, inventory management, transportation, efficiency, competitiveness.